

Sygn. akt VIII U 2857/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lutego 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Łanowy - Klimek
Protokolant:	Małgorzata Skirło

po rozpoznaniu w dniu 5 lutego 2019 r. w Gliwicach

sprawy K. B. (B.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o prawo do emerytury górniczej

na skutek odwołania K. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

z dnia 28 września 2018 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje ubezpieczonemu K. B. prawo do emerytury górniczej od dnia 1 września 2018 r. i zobowiązuje organ rentowy do ustalenia jej wysokości przy zastosowaniu 24 % kwoty bazowej – obowiązującej w dacie złożenia wniosku – do części socjalnej świadczenia.

(-) SSO Jolanta Łanowy – Klimek

Sygn. VIII U 2857/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 września 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. odmówił ubezpieczonemu K. B. prawa do emerytury górniczej na podstawie art. 50a ustawy emerytalnej. W uzasadnieniu decyzji ZUS wskazał, iż decyzją z dnia 4 września 2015 r. ubezpieczonemu ustalono już prawo do emerytury górniczej, brak zatem podstaw do przyznania drugiej emerytury górniczej.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony wniósł o jej zmianę i ponowne przeliczenie emerytury górniczej po przepracowaniu 30 miesięcy i osiągnięciu 50 roku życia.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko. ZUS wskazał, że ubezpieczony posiada już prawo do emerytury górniczej ustalone na mocy decyzji z dnia 4 września 2015 r. W jego ocenie, jako że odwołujący nabył już uprawnienia do emerytury górniczej, nie może zostać mu przyznana kolejna wcześniejsza emerytura, jako że stanowi ona tożsame rodzajowo świadczenie. Prawo do emerytury

górnicy można nabyć tylko raz i ubezpieczony, który nabył takie prawo na podstawie art. 48, 50a lub 50e ustawy emerytalnej, nie może nabyć ponownie tego prawa na podstawie art. 50a albo 50e tej ustawy.

Sąd Okręgowy w Gliwicach ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony K. B. urodził się w dniu (...)

Decyzją (...) Oddziału w C. z dnia 4 września 2015 r. ubezpieczonemu przyznano z dniem 1 lipca 2015 r. tj. od miesiąca, w którym złożono wniosek, prawo do emerytury górniczej na podstawie art. 50e ustawy emerytalnej. Wypłata świadczenia została wstrzymana z powodu kontynuowania przez ubezpieczonego zatrudnienia.

Po ostatecznym ustaleniu stażu pracy górniczej decyzją z dnia 2 października 2015 r. do 70 miesięcy pracy górniczej zastosowano przelicznik 1,8, zaś do 230 miesięcy pracy górniczej zastosowano przelicznik 1,5 i wznowiono wypłatę emerytury.

Kolejnymi decyzjami ZUS dokonywał waloryzacji świadczenia oraz przeliczenia jego wysokości z uwagi na doliczanie stażu pracy.

W dniu 14 września 2018 r. ubezpieczony złożył w organie rentowym ponowny wniosek o emeryturę w związku z ukończeniem przez niego 50 lat i przepracowaniem 30 miesięcy po ustaleniu prawa do emerytury.

Zaskarżoną decyzją z dnia 28 września 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury górniczej na podstawie art. 50a ustawy emerytalnej, tj. po osiągnięciu wieku 50 lat. W uzasadnieniu tej decyzji ZUS wskazał, że ubezpieczony posiada ustalone prawo do emerytury górniczej bez względu na wiek przyznane na mocy decyzji z dnia 4 września 2015 r., a w świetle obowiązujących przepisów prawo do górniczej emerytury można uzyskać tylko raz, a zatem w przypadku osób już pobierających emeryturę górniczą nie ma możliwości ponownego ustalenia tego prawa.

Po ustaleniu prawa do emerytury we wrześniu 2015 r., od 1 października 2015 r. ubezpieczony w dalszym ciągu wykonywał pracę zarobkową w (...) Sp. j., gdzie był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w wymiarze 1/2 etatu za wynagrodzeniem miesięcznym nie przekraczającym 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, od którego były naliczone i zapłacone składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne. Ubezpieczony był nieprzerwanie zatrudniony także w chwili zamknięcia rozprawy.

Powyższy stan faktyczny jest w zasadzie bezsporny i znajduje potwierdzenie w aktach organu rentowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

K. B. w dniu 14 września 2018 r.

W dniu 14 września 2018r.złożył wniosek o prawo do emerytury górniczej na podstawie art. 50a ust. 2 ustawy emerytalnej w miejsce dotychczas pobieranej emerytury górniczej przyznanej na podstawie art. 50e tej ustawy.

Zaskarżoną decyzją ZUS odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury górniczej, stwierdzając, że emerytura górnicza – niezależnie od postawy prawnej jej przyznania – jest tożsamym rodzajowo świadczeniem i w związku z tym może być przyznana tylko raz.

Stan faktyczny niniejszej sprawy jest między stronami bezsporny, albowiem ze zgromadzonych przez organ rentowy dokumentów wynika, że w chwili złożenia wniosku o ponowne przyznanie emerytury ubezpieczony spełniał przesłanki do uzyskania emerytury górniczej po ukończeniu 50 lat na podstawie art. 50a ust. 2 ustawy emerytalnej.

Spór sprowadzał się zatem do interpretacji przepisów ustawy emerytalnej, a zatem do ustalenia, czy ubezpieczonemu przysługuje prawo do kolejnej emerytury, tj. emerytury górniczej przyznanej na innej podstawie niż uprzednio przystosowane, z zastosowaniem do części socjalnej świadczenia nowej kwoty bazowej.

Przesłanki nabycia prawa do emerytury górniczej określa ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1270 ze zm.).

Zgodnie z art. 50e powołanej ustawy, prawo do górniczej emerytury, bez względu na wiek i zajmowane stanowisko, przysługuje pracownikom, którzy pracę górniczą wykonywali pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres wynoszący co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem ust. 2.

Niesporne było, że ubezpieczonemu przysługiwała wcześniejsza emerytura przyznana na podstawie przytoczonego przepisu i takie świadczenie było przez niego pobierane. Obecnie jednak ubezpieczony domagał się przyznania nowej emerytury w związku z osiągnięciem wieku 50 lat, a to na podstawie art. 50a ust. 2 ustawy emerytalnej.

Zgodnie z powołanym przepisem, prawo do emerytury górniczej, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. ukończył 50 lat życia,
2. ma okres pracy górniczej, wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1 ustawy,
3. nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Organ rentowy stanął na stanowisku, że prawo do emerytury górniczej można uzyskać tylko jeden raz, a zatem osoby, które po raz pierwszy wystąpią do ZUS z wnioskiem o emeryturę górniczą, mogą uzyskać uprawnienie do tej emerytury albo na podstawie art. 50e albo na podstawie art. 50a ustawy emerytalnej, jeśli spełnią warunki wskazane w tych przepisach. Natomiast według organu nie ma możliwości ponownego ustalenia prawa do emerytury górniczej na podstawie art. 50a albo 50e ustawy, w sytuacji gdy wnioskodawca pobiera już emeryturę górniczą przyznaną w oparciu o jeden z tych przepisów.

Ze stanowiskiem organu rentowego nie sposób się zgodzić ze względów, o których mowa poniżej.

W orzecznictwie nie budzi wątpliwości, że ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wśród rodzajów emerytur górniczych rozróżnia emeryturę górniczą bez względu na wiek i zajmowane stanowisko w przypadku wykonywania pracy górniczej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez co najmniej 25 lat przyznawaną na podstawie jej art. 50e oraz przewidzianą w art. 50a emeryturę górniczą w obniżonym wieku 55 lub 50 lat przy 10 lub 15-letnim okresie pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1 w ogólnym okresie ubezpieczenia górnika wynoszącym 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn (por. wyrok SA w Katowicach z dnia 5 marca 2013 r., sygn. akt III AUa 1117/12, LEX nr 1294792).

W uzasadnieniu wyroku z dnia 7 września 2018 r., sygn. akt III AUa 1288/18, LEX nr 2559497, ten sam sąd wskazał, że wobec różnych podstaw prawnych (tytułów) przyznawania emerytur przyjmuje się odrębność poszczególnych rodzajów tych świadczeń, co oznacza, że na emeryturę można przechodzić kilka razy. Przepisy art. 50a i art. 50e ustawy emerytalnej stanowią autonomiczne i odrębne względem siebie podstawy nabycia prawa do dwóch odrębnych emerytur górniczych. Pierwsza dotyczy emerytury górniczej w wieku obniżonym, która przysługuje po osiągnięciu wymaganego wieku i odpowiedniego stażu jakiegokolwiek pracy górniczej i równorzędnej. Druga dotyczy emerytury górniczej bez względu na wiek i zajmowane stanowisko, która przysługuje, bez względu na wiek, po przepracowaniu 25 lat kwalifikowanej pracy górniczej - wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W konsekwencji zatem brak jakiegokolwiek regulacji prawnej wykluczającej możliwość nabycia prawa do emerytury

górnicy unormowanej w art. 50a ust. 2 ustawy emerytalnej w przypadku ubezpieczonego, który uzyskał już prawo do emerytury górniczej z art. 50e tej ustawy.

Zarówno emerytura określona w art. 50e ustawy emerytalnej, jak i wynikająca z art. 50a tejże ustawy są zatem dwoma różnymi świadczeniami, których przesłanki są od siebie niezależne.

W okolicznościach niniejszej sprawy nie budziło wątpliwości, że po stronie ubezpieczonego zaktualizowały się przesłanki uprawniające go do uzyskania emerytury na podstawie art. 50a ust. 2 ustawy emerytalnej. Z dokumentacji ZUS wynika bowiem, że ubezpieczony posiada wymagany okres pracy górniczej, osiągnął również odpowiedni wiek emerytalny. Skoro zatem ubezpieczony spełnia przesłanki uprawniające go do nabycia nowej emerytury w oparciu o inną podstawę prawną, niż emerytura dotychczas przez niego pobierana, to tym samym organ rentowy powinien był przyznać ubezpieczonemu emeryturę zgodnie z jego wnioskiem z dnia 14 września 2018 r.

Powołując się na brak możliwości ustalenia prawa do „nowej” emerytury, organ rentowy odmawiał także ubezpieczonemu prawa do ustalenia wysokości nowego świadczenia stosownie do art. 53 ust. 4 w zw. z ust. 3 ustawy emerytalnej.

W przypadku, gdy uprawniony do kolejnej emerytury, ma już ustalone prawo do emerytury, wysokość kolejnego świadczenia – zgodnie z art. 53 ust. 3 ustawy emerytalnej – ustala się od tej samej kwoty bazowej, którą ostatnio przyjęto do ustalenia podstawy wymiaru, a następnie emeryturę podwyższa się w ramach waloryzacji przypadających do dnia nabycia uprawnień do emerytury. Oznacza to zatem, że – co do zasady – w przypadku ustalenia prawa do kolejnej, do obliczenia jego wysokości zastosowanie powinna znaleźć kwota bazowa obowiązująca w chwili ustalania prawa do pierwotnego świadczenia.

Od tej zasady art. 53 ust. 4 ustawy emerytalnej przewiduje jednak wyjątek od tej zasady, stanowiąc że ustępu 3 nie stosuje się, jeżeli zainteresowany po nabyciu uprawnień do świadczenia, którego podstawę wymiaru wskazał za podstawę wymiaru emerytury, podlegał co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. W sytuacji, gdy ubezpieczony składa nowy wniosek o emeryturę, możliwe jest zastosowanie kwoty bazowej obowiązującej w chwili składania tego wniosku, pod warunkiem jednak, że przez co najmniej 30 miesięcy po ustaleniu prawa do emerytury za pierwszym razem podlegał ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Słusznie przy tym wskazywał organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie, że powołany przepis nie stanowi samodzielnej przesłanki przeliczenia wysokości świadczenia, albowiem możliwe jest to tylko wówczas, gdy ubezpieczony nabył prawo do emerytury na innej podstawie prawnej, niż świadczenie dotychczas przyznane. Powołany przepis nie znajduje zastosowania po podleganiu co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym po nabyciu prawa do emerytury, bez równoczesnego spełnienia warunków ustawowych do kolejnej emerytury.

Mając na uwadze powyższe należało uznać, że ubezpieczonemu przysługuje prawo do ustalenia wysokości emerytury w oparciu o kwotę bazową obowiązującą w chwili złożenia wniosku z dnia 14 września 2018 r. Ubezpieczony bowiem nie tylko spełnił warunki niezbędne do przyznania mu prawa do emerytury górniczej na podstawie art. 50a ust. 2 ustawy emerytalnej, a więc innej emerytury niż dotychczas przez niego pobierana, ale także w okresie od 1 października 2018 r. aż do chwili obecnej, a więc przez okres niewątpliwie przekraczający 30 miesięcy, świadczył pracę zarobkową, z tytułu której podlegał ubezpieczeniom społecznym. Zaktualizowała się zatem także przesłanka, o której mowa w art. 53 ust. 4 ustawy emerytalnej.

W tym stanie rzeczy na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu K. B. prawo do emerytury górniczej od dnia 1 września 2018 r. i zobowiązał organ rentowy do ustalenia jej wysokości przy zastosowaniu do części socjalnej świadczenia 24% kwoty bazowej obowiązującej w dacie złożenia wniosku.

(-) SSO Jolanta Łanowy – Klimek